

การวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560
Analysis of Problems and Impacts from the Enforcement of
the Computer Crime Act B.E. 2560

พิพิชญ์ พิศรูป¹

Received: 7 September 2025 Revised: 28 February 2026 Accepted: 28 February 2026

บทคัดย่อ

การเปลี่ยนแปลงกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ส่งผลต่อประชาชนในด้านการรู้เท่าทัน ปรับตัว และตระหนักถึงบทลงโทษจากการกระทำผิด จึงเป็นที่มาของการศึกษานี้ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และ 2) เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า ปัญหาและผลกระทบในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50, S.D. = 0.65$) ระดับความคิดเห็นสูงสุดคือแนวโน้มพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ ($\bar{x} = 4.78, S.D. = 0.683$) และผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จากพนักงานของรัฐ ($\bar{x} = 4.68, S.D. = 0.64$) พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์มี ($\bar{x} = 4.04, S.D. = 0.626$) ตามลำดับ 2. ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 พบว่า จำแนกได้ 4 หมวดได้แก่ 1) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กฎหมาย 2) การปรับปรุงกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ และ 4) การพัฒนาและปรับปรุงมาตรการลงโทษ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่าการส่งเสริมการศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์

คำสำคัญ (Keywords): พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ปัญหาการนำไปใช้ ผลกระทบต่อประชาชน

Abstract

The change in the Computer Crime Act has an effect on people's awareness, adaptation, and awareness of the penalties for wrongdoing. This is the origin of this study. The objectives are 1) to analyze the problems and impacts of enforcing the Computer Crime Act 2017 and 2) to propose solutions to these problems. This is a quantitative research, collecting data from 400 people in Bangkok. Analyses were performed using means, standard deviations, and hypothesis testing. The study found that: 1. The problems and impacts from the enforcement of the Computer-Related Crime Act B.E. 2550 (2007) found that the overall problems and impacts were at a high level (= 4.50, SD = 0.65). The highest level of opinions was the tendency of online media behavior (= 4.78, SD = 0.683) and the impacts from the enforcement of the Computer-Related Crime Act B.E. 2550 (2007) from government employees (= 4.68, SD = 0.64). Online media usage behavior was (=4.04, SD = 0.626), respectively. 2. The guidelines for solving the problems of the impacts from the enforcement of the Computer-Related Crime Act B.E. 2560 (2017) were found to be categorized into 4 categories: 1) Promoting knowledge and understanding of the law ; 2) Improving the law enforcement process; 3) Public and various sectors' participation; and 4) Developing and

improving punitive measures. Additional suggestions indicated that education and knowledge about computer laws should be promoted.

Keywords: Computer Crime Act, Implementation Issues, Impacts on the Public

บทนำ (Introduction)

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว สังคมออนไลน์ได้กลายเป็น “พื้นที่สาธารณะเสมือน” (Virtual Public Sphere) ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสาร แสดงความคิดเห็น และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Twitter, Line หรือแพลตฟอร์มอื่น ๆ โดยใช้เครื่องมือที่เรียกรวมกันว่า Social Media ซึ่งครอบคลุมถึงข้อความ ภาพ เสียง วิดีโอ และสื่ออื่น ๆ (วรรณดีแสงจันทร์, 2561) เสรีภาพในการแสดงออกบนสื่อสังคมออนไลน์ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามหลักการประชาธิปไตย แต่ในทางกลับกัน หากปราศจากการควบคุม ก็อาจก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิผู้อื่น เช่น การหมิ่นประมาท การกล่าวหาบุคคลโดยไม่มีพยานหลักฐาน หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่บิดเบือนความจริง ส่งผลให้บุคคลที่ถูกพาดพิงได้รับความเสียหายทั้งในด้านชื่อเสียง หน้าที่การงาน หรือความสัมพันธ์ในสังคม (สุธาสนี พงษ์โสภา, 2564)

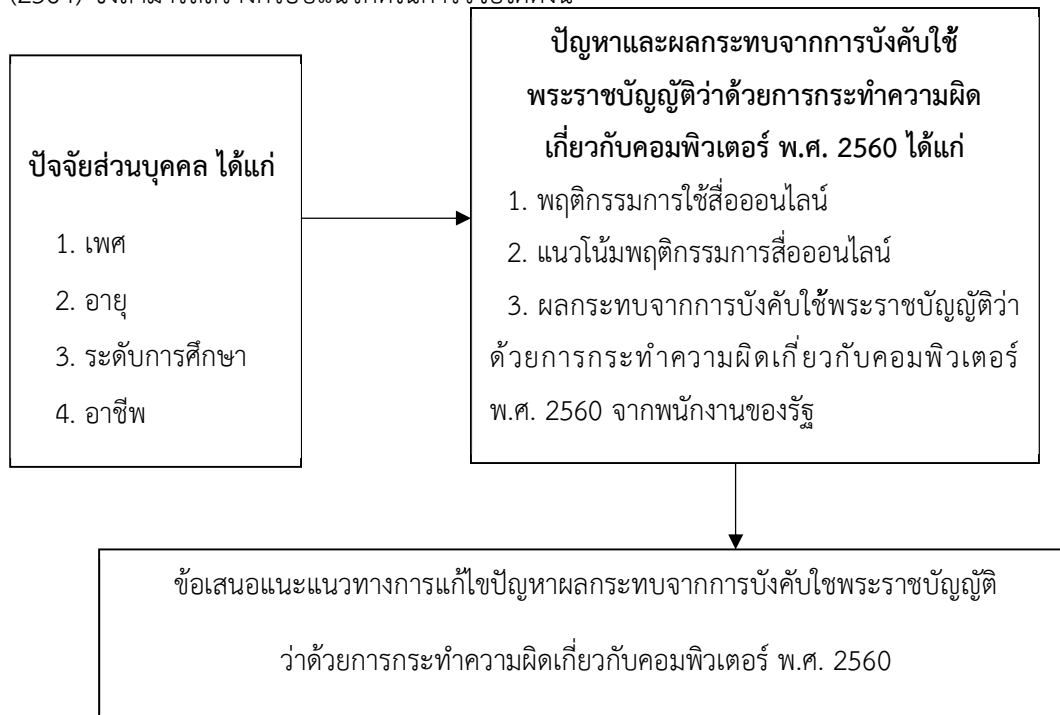
ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2560 เพื่อควบคุมพฤติกรรมในโลกออนไลน์ โดยเฉพาะมาตรา 14 ซึ่งกำหนดบทลงโทษสำหรับการนำข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปลอมเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยประการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560) อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวกลับมีปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในเรื่อง การตีความถ้อยคำทางกฎหมาย เช่น “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอม” หรือ “ข้อมูลอันเป็นเท็จ” ซึ่งยังไม่มีคำนิยามที่ชัดเจนในกฎหมาย และก่อให้เกิดความสับสนต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้ใช้สื่อ และผู้เสียหายเอง (ปัญญา ยิ่งสกุล, 2565) อีกทั้งยังมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับการเข้าซ้อนของบทบัญญัติกฎหมายระหว่าง พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ฯ กับ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326-328 ที่บัญญัติความผิดฐานหมิ่นประมาท ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกดำเนินคดีซ้ำซ้อน หรือเผชิญโทษซ้ำในความผิดเดียวกัน นอกจากนี้ การเผยแพร่หรือส่งต่อข้อมูลโดยไม่ได้เป็นผู้จัดทำต้นฉบับ แต่กระทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือด้วยเจตนาสื่อสารโดยสุจริต ก็กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อเสรีภาพในการสื่อสารและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนในสังคมประชาธิปไตยอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ทำการศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จากงานวิจัยของอานนท์ รักติกุล (2563), นัทธมน ทับทิมไทย, เสกสรรค์ ทองคำบรรจง และสรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ (2563) และวาสิิน มีธรรม และบัณฑิต ขวาโยธา (2564) ซึ่งสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศไทย แนวคิดเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจากทั้งสิ้น 50 เขต ในช่วงปี 2568 จำนวน 3,563,058 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครจากทั้งสิ้น 50 เขตจากการสุ่มตัวอย่าง 5% หรือ 0.05 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการเปิดตาราง Taro Yamane (1973) ที่มีระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาข้อมูลในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากทั้งสิ้น 50 เขต

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในปีการศึกษา 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เนื้อหา และพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการศึกษาตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีจำนวนสูงสุดประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยในด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ชายมีจำนวนมากกว่าผู้หญิงในกลุ่มตัวอย่างในด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดคือกลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มวัยทำงานในช่วงอายุ 31-40 ปี มีการแสดงตัวในกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด ด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษา ปวช. / ปวส. หรือสูงกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาระดับสูง และสุดท้ายในด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุด คือ พนักงานเอกชน จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ซึ่งมากกว่ากลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือรับจ้างทั่วไป ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพในภาคเอกชน จากข้อมูลเหล่านี้ สามารถเห็นได้ว่า ความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่างในแง่ของ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพมีความสำคัญ ในการทำความเข้าใจลักษณะและลักษณะทางสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจมีผลต่อการศึกษาและการวิเคราะห์ในงานวิจัยต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษาตอนที่ 2 ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในภาพรวม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, $S.D. = 0.65$) โดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ แนวโน้มพฤติกรรมการสื่อออนไลน์ ($\bar{x} = 4.78$, $S.D. = 0.683$) และผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จากพนักงานของรัฐ ($\bar{x} = 4.68$, $S.D. = 0.64$) ซึ่งทั้งสองประเด็นอยู่ในระดับ

มากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($= 4.04, S.D. = 0.626$)

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($= 4.04, S.D. = 0.626$) แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มยอมรับว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อออนไลน์ในลักษณะต่าง ๆ ค่อนข้างสูง เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ ท่านเคยโพสต์ฝากร้านในสื่อออนไลน์ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($= 4.66, S.D. = 0.645$) ท่านเคยใช้คำพูดหรือแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ที่ไม่สุภาพหรือในทางที่หมิ่นประมาทต่อผู้อื่น ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($= 4.48, S.D. = 0.641$) และท่านเคยส่งข้อมูลที่เป็นสแปม (อีเมลขยะ) หรือไวรัสให้กับผู้อื่นโดยเจตนา ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($= 4.34, S.D. = 0.504$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ท่านเคยเข้าใช้บริการเว็บพนันออนไลน์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($= 3.25, S.D. = 0.676$) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ น่าจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว หรือไม่ยอมรับว่าเคยมีส่วนเกี่ยวข้อง

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.78, S.D. = 0.683$) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะปรับพฤติกรรมและใช้สื่อออนไลน์อย่างระมัดระวังและมีความรับผิดชอบสูงเมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ หากท่านพบเห็นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติบนสื่อออนไลน์ ท่านตั้งใจจะเผยแพร่ แชร์ หรือแบ่งปันข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นบนสื่อออนไลน์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.85, S.D. = 0.680$) ท่านศึกษาพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสื่อใหม่ ๆ อยู่เสมอ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.83, S.D. = 0.641$) ท่านจะแนะนำหรือบอกต่อข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นหรือคนรอบข้างรับทราบ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.77, S.D. = 0.647$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ท่านตั้งใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อเป็นความรู้และประโยชน์ต่อการใช้งานบนสื่อออนไลน์เพื่อไม่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.68, S.D. = 0.662$) ทั้งนี้ รายการอื่น ๆ ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างมีจิตสำนึกและความตระหนักรู้ด้านกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างอย่างชัดเจน

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยพนักงานของรัฐ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.68, S.D. = 0.64$) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

รัฐในการใช้กฎหมายดังกล่าวส่งผลในเชิงบวกอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการใช้งานและป้องกันการแชร์ภาพที่ผิดกฎหมายระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.75, S.D. = 0.638$) เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.73, S.D. = 0.676$) และการสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.73, S.D. = 0.493$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ การปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.55, S.D. = 0.662$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่าการส่งเสริมการศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์ หน่วยงานรัฐควรจัดทำแผนการศึกษาและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึง โดยใช้ช่องทางออนไลน์และการอบรมทั้งในโรงเรียน มหาวิทยาลัย และภาคประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อบังคับและข้อห้ามที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานสื่อออนไลน์ รวมถึงการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบทางกฎหมายจากการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในภาพรวม โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่มีระดับความคิดเห็นสูงที่สุด คือ แนวโน้มพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ และผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จากพนักงานของรัฐ ซึ่งทั้งสองประเด็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มยอมรับว่ามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการใช้สื่อออนไลน์ในลักษณะต่าง ๆ ค่อนข้างสูง เมื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ พบว่า ข้อที่มีระดับ

ความคิดเห็นมากที่สุดเรียงตามลำดับได้แก่ ท่านเคยโพสต์ฝากร้านในสื่อออนไลน์ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ ท่านเคยใช้คำพูดหรือแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ที่ไม่สุภาพหรือในทางที่หมิ่นประมาทต่อผู้อื่น และท่านเคยส่งข้อมูลที่เป็นสแปม (อีเมลขยะ) หรือไวรัสให้กับผู้อื่นโดยเจตนาตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ท่านเคยเข้าใช้บริการเว็บพนันออนไลน์แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ น่าจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมดังกล่าว หรือไม่ยอมรับว่าเคยมีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาซิน มีธรรม และบัณฑิต ขวายุธา (2564) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 บทความวิจัยเรื่อง มาตรการการบังคับใช้ทางกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ลักษณะการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยเกี่ยวกับสื่อลามก เพื่อประสงค์เพื่อการค้าหรือแสวงหาผลกำไร เพื่อหาข้อเสนอแนะในการพัฒนากฎหมายในการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาวิธีการดำเนินงานโดยศึกษาแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร เกี่ยวกับปัญหาการกฎหมายควบคุมสื่อลามก บทกำหนดโทษการเผยแพร่ข้อมูลอันมีลักษณะลามก

ในส่วนของข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด เช่น การเข้าใช้บริการเว็บพนันออนไลน์ น่าจะสะท้อนถึงการตระหนักรู้ถึงความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะในเรื่องของการเข้าเว็บพนันออนไลน์ที่มีการระบุว่าเป็นกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในหลายกรณี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความระมัดระวังของกลุ่มตัวอย่างที่อาจหลีกเลี่ยงหรือไม่ยอมรับว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับ การกระทำผิดประเภทนี้ สิ่งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวาซิน มีธรรม และบัณฑิต ขวายุธา (2564) ซึ่งได้ศึกษาการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 พบว่า แม้จะมีการบัญญัติโทษสำหรับการเผยแพร่ข้อมูลผิดกฎหมายในโลกออนไลน์ แต่กฎหมายยังคงไม่ครอบคลุมพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น การเผยแพร่ข้อมูลลามกหรือการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการแสวงหาผลกำไรจากการเผยแพร่ข้อมูลในทางที่ผิด

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมสื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะปรับพฤติกรรมและใช้สื่อออนไลน์อย่างระมัดระวังและมีความรับผิดชอบสูงเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดได้แก่หากท่านพบเห็นข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติบนสื่อออนไลน์ ท่านตั้งใจจะเผยแพร่ แชร์ หรือแบ่งปันข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นบนสื่อออนไลน์ ท่านศึกษาพระราชบัญญัติเกี่ยวกับสื่อใหม่ ๆ อยู่เสมอ ท่านจะแนะนำหรือบอกต่อข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้อื่นหรือคนรอบข้างรับทราบ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือท่านตั้งใจ

ที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อเป็นความรู้และประโยชน์ต่อการใช้งานบนสื่อออนไลน์ เพื่อไม่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดทั้งนี้รายการอื่น ๆ ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างมีจิตสำนึกและความตระหนักรู้ด้านกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัชทพงษ์ เชื้อดี (2564) ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้ข้อความทำให้บุคคลอื่นเสียหายทางคอมพิวเตอร์ บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ในมาตรา 14 (1) โดยให้มีความชัดเจนในการนำมาใช้กับการใช้ข้อความทำให้บุคคลอื่นเสียหายโดยทุจริต หลอกลวง เพื่อให้ได้มาและนำไปใช้ซึ่งข้อมูลของผู้อื่น โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดการใช้ข้อความทำให้บุคคลอื่นเกิดความเสียหาย เช่น การใส่ความ ส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวถึงเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังซึ่งถือเป็นการหมิ่นประมาทผู้อื่น มีบทบัญญัติในการลงโทษผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 หรือการหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ซึ่งเป็นการกระทำด้วย เอกสาร ภาพวาด ภาพยนต์ หรือตัวอักษรให้นำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 มาบังคับใช้ และเรียกค่าสินไหมทดแทนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ได้อีกด้วย ต่อมาการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีในการสื่อสารทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงเนื้อหาได้โดยง่าย ทำให้เทคโนโลยีเป็นสื่อหลักที่นำมาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างแพร่หลาย ในทางกลับกันก็สามารถทำให้เกิดความเสียหายจากการสื่อสารที่ไม่ถูกต้อง ทั้งในรูปแบบของข้อความตัวอักษร ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว ทั้งนี้ยังรวมถึงการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อดังกล่าว เช่น Facebook, Line หรือ Web board ต่าง ๆ ทั้งในเชิงสร้างสรรค์หรือดูหมิ่น เหยียดหยาม หมิ่นประมาท ทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นที่ปรากฏอยู่ในสื่อสังคมปัจจุบันจำนวนมาก หรือแม้กระทำการดูถูกเหยียดหยาม ดูหมิ่น หมิ่นประมาทผู้อื่น เกิดการฟ้องร้องให้ลงโทษและเรียกค่าเสียหายหลายกรณี รวมถึงการฉ้อโกงที่เป็นการนำข้อความหลอกลวงผู้อื่นโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดด้วยให้นำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาใช้บังคับจึงเป็นกฎหมายที่มีเจตตนาธรรมณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้บทกฎหมายในปัจจุบัน และเป็นการทับซ้อนกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 ในเรื่องของการฉ้อโกงอีกด้วยข้อเสนอแนะในบทความนี้คือให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 (1) โดยให้บัญญัติว่า “โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลของผู้อื่น และนำไปใช้เพื่อให้ได้ทรัพย์สินของผู้นั้น” หรือโดยหลอกลวงเรื่องให้ได้มาซึ่งข้อมูลของผู้อ่าน และนำไปใช้เพื่อให้ได้ทรัพย์สินของผู้นั้น” ทั้งนี้จากเหตุผลดังกล่าวนี้ผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ที่ แสดงออกในระดับมากที่สุดสะท้อนถึงความตระหนักรู้และ

ความรับผิดชอบในการใช้งานสื่อออนไลน์ในทางที่สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ โดยเฉพาะในเรื่องของการเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์ตามพระราชบัญญัติและการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อออนไลน์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบต่อการเผยแพร่ข้อมูลที่มีประโยชน์ให้แก่สาธารณะ และพร้อมที่จะศึกษาหรือแชร์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติให้แก่ครอบครัวหรือผู้อื่นเพื่อเพิ่มความรู้และความตระหนักรู้ในด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การหาข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อเป็นความรู้และประโยชน์ต่อการใช้งานบนสื่อออนไลน์ อาจสะท้อนถึงการรับรู้ว่าจะมีความตระหนักในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ยังขาดความกระตือรือร้นในการหาข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงลึกเพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้สื่อออนไลน์ในบางครั้ง การศึกษาในเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชพงษ์ เชื้อดี (2564) ที่ได้ศึกษาการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และปัญหาการใช้ข้อมูลที่ทำให้บุคคลอื่นเสียหายโดยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ เช่น การหลอกลวงหรือการฉ้อโกงผ่านการใช้ข้อความและข้อมูลปลอมในสื่อออนไลน์ ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่นที่ถูกกล่าวถึงในโลกออนไลน์ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการกระทำผิดในลักษณะนี้ถือเป็นความผิดที่สามารถลงโทษได้ตามกฎหมายทั้งในทางอาญาและแพ่ง จากงานวิจัยนี้ ยังพบว่า แม้จะมีการบัญญัติบทลงโทษในประมวลกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แต่การพัฒนาทางเทคโนโลยีในด้านการสื่อสารทำให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลและข้อความได้ง่ายและรวดเร็ว จึงทำให้เกิดความเสี่ยงในการกระทำผิดมากขึ้น เช่น การเผยแพร่ข้อมูลที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย หรือการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงบนสื่อสังคมออนไลน์ ในส่วนของข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมาย การศึกษานี้เห็นควรให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) เพื่อให้มีการกำหนดความผิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้ข้อความหลอกลวงหรือการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการหลอกลวงข้อมูลผู้อื่น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางการเงิน ซึ่งจะช่วยให้กฎหมายมีความครอบคลุมและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น ซึ่งการตระหนักรู้ในกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์และการเผยแพร่ข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยป้องกันการกระทำผิดในโลกออนไลน์และสนับสนุนการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบ

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยพนักงานของรัฐ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการใช้กฎหมายดังกล่าวส่งผลในเชิงบวกอย่างชัดเจนเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐบันทึกการใช้งานและป้องกันการแชร์ภาพที่ผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนิน

การเกี่ยวกับการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่น และการสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานอินเทอร์เน็ตตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออกของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิวรรธน์ ดำรงค์กุลนันท์ (2564) ขอบเขตของการนำเข้าเผยแพร่และส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 กับการใช้เฟซบุ๊ก การใช้และการตีความคำว่า “นำเข้า” “เผยแพร่” และ “ส่งต่อ” ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ในทางปฏิบัตินั้น เป็นที่น่าสงสัยว่าใช้และผู้ตีความกฎหมายได้วิเคราะห์จากตัวอักษรและเจตนารมณ์ควบคู่กันหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ใช้และผู้ตีความกฎหมายบางท่านมีความคิดเห็นว่าการถูกใจ (Like) โพสต์ในเฟซบุ๊ก และการแสดงความคิดเห็น (Comment) ต่อโพสต์ในเฟซบุ๊ก ถือเป็น การ “เผยแพร่” ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามมาตรา 14 บทความนี้จึงได้ทำการศึกษาขอบเขตของถ้อยคำทั้ง 3 คำนี้กับการใช้เฟซบุ๊ก โดยได้ดำเนินการศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการตีความถ้อยคำทั้ง 3 คำนี้ของผู้ใช้และผู้ตีความกฎหมายบางท่านที่ในบางกรณีนั้น ได้ใช้และตีความโดยวิเคราะห์จากตัวอักษรแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้วิเคราะห์จากเจตนารมณ์ด้วย ได้แก่ กรณีการถูกใจโพสต์ในเฟซบุ๊ก และกรณีการแสดงความคิดเห็นต่อโพสต์ในเฟซบุ๊ก ส่งผลให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนถูกลิดรอน และในบางกรณีนั้นได้ใช้และตีความเกินทั้งตัวอักษรและเจตนารมณ์ ได้แก่ กรณีการเข้าไปชมหรือเข้าไปฟังเนื้อหาในเฟซบุ๊กส่งผลให้สิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนถูกปิดกั้น อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบทความนี้ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามีปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการตีความถ้อยคำทั้ง 3 คำนี้ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะขอบเขตของถ้อยคำทั้ง 3 คำนี้กับการใช้เฟซบุ๊กในลักษณะต่าง ๆ อีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การติดตาม (Follow) บัญชีผู้ใช้ในเฟซบุ๊ก การแชร์ (Share) โพสต์ในเฟซบุ๊กการแท็ก (Tag) รูปภาพในเฟซบุ๊ก ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อให้การใช้และการตีความถ้อยคำทั้ง 3 คำนี้เป็นไปอย่างถูกต้อง อันจะส่งผลให้สิทธิในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนไม่ถูกปิดกั้นและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชนไม่ถูกลิดรอนอีกต่อไป

ทั้งนี้ จากผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยพนักงานของรัฐพบว่าโดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการใช้กฎหมายดังกล่าวส่งผลในเชิงบวกอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนถึงความรับผิดชอบและความพยายามของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การบันทึก

การใช้งานและการป้องกันการแชร์ภาพที่ผิดกฎหมาย การป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อื่น และการสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการคุ้มครองความปลอดภัยของข้อมูลและการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ปลอดภัยต่อประชาชน ทั้งนี้ยังสะท้อนถึงการพยายามลดการกระทำที่ผิดกฎหมายในโลกออนไลน์ และรักษาความเป็นธรรมในการใช้เทคโนโลยี ข้อที่มึความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ การปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งสะท้อนถึงความกังวลเกี่ยวกับการที่กฎหมายอาจถูกใช้ในลักษณะที่ลิดรอนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นบนสื่อออนไลน์ โดยเฉพาะเมื่อมีการตีความคำบางคำในกฎหมายอย่างไม่ชัดเจน ซึ่งอาจนำไปสู่การลิดรอนสิทธิของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในโลกออนไลน์ ผลการศึกษาในส่วนนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์ (2564) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับขอบเขตของการนำเข้าเผยแพร่และส่งต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 โดยการตีความคำที่เกี่ยวข้อง เช่น "นำเข้า" "เผยแพร่" และ "ส่งต่อ" ซึ่งในบางกรณีการตีความเหล่านี้ อาจทำให้เกิดข้อสงสัยและส่งผลให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนถูกจำกัด อย่างเช่น การ "ถูกใจ" หรือการแสดงความคิดเห็นบนเฟซบุ๊กอาจถูกตีความว่าเป็นการเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มกลัวการแสดงความคิดเห็นที่อาจนำไปสู่ปัญหาทางกฎหมาย การศึกษาเหล่านี้เสนอแนวทางการแก้ไขและการตีความคำในกฎหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลและไม่ทำลายสิทธิในการรับรู้ข้อมูลและการแสดงความคิดเห็นของประชาชน การปรับปรุงและชี้แจงขอบเขตของกฎหมายในลักษณะนี้จะช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างการป้องกันการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์และการคุ้มครองเสรีภาพในการใช้สื่อออนไลน์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพการแก้ไขและตีความกฎหมายให้ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ผู้ใช้สื่อออนไลน์สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีภายใต้กรอบกฎหมาย โดยไม่ต้องกังวลถึงการถูกละเมิดสิทธิในการรับข้อมูลหรือการแสดงความคิดเห็นบนแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ และเมื่อทำการทดสอบสมมติฐานพบว่าเพศและอายุมีผลกระทบต่อบางปัจจัยในด้านพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ส่วนระดับการศึกษามีผลกระทบต่อผลกระทบจากพระราชบัญญัติและภาพรวมและอาชีพไม่มีผลกระทบต่อปัญหาหรือผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทมน ทับทิมไทย, เสกสรรค์ ทองคำบรรจง และสรพงษ์ เจริญฤทธยาวุฒิ (2563) อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่มีต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าการเปลี่ยนแปลงของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีความแตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีอิทธิพลทางบวกต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตในภาพรวมอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สามารถอธิบายความแปรปรวนในภาพรวม ได้ร้อยละ 4.8 เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับชั้นปี อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 อธิบายได้ร้อยละ 80 แต่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-6 ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 พบว่าโดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่อออนไลน์อย่างระมัดระวังและมีความรับผิดชอบสูง แต่ยังมีบางพฤติกรรมที่อาจละเมิดกฎหมาย โดยเฉพาะการโพสต์ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นที่ไม่สุภาพ หรือการส่งข้อมูลที่เป็นอันตราย เช่น สแปมและไวรัส ในขณะเดียวกัน ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายยังมีการรับรู้ในแง่บวกจากพนักงานของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันการกระทำผิดต่าง ๆ แต่บางกรณีอาจกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน แนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ดังนี้

ภาพที่ 2 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายประกอบด้วย

1.1 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วย การเผยแพร่ข้อมูล ควรส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ แก่ประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในเรื่องของการโพสต์ข้อมูล การใช้สื่อออนไลน์ในเชิงบวก และการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมายโดยไม่รู้ตัว และการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบ ควรมีการจัดทำแหล่งข้อมูลที่ให้ประชาชน ศึกษาข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงแนวทางในการใช้สื่อออนไลน์ อย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบทางกฎหมายที่ไม่ตั้งใจ

1.2 การเสริมสร้างวัฒนธรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย การอบรมและการฝึกอบรม ควรมีการจัดอบรมให้กับผู้ใช้สื่อออนไลน์เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกระทำที่อาจละเมิดสิทธิของผู้อื่นและการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นอันตราย และการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งเสริมให้ผู้ใช้สื่อออนไลน์มีจิตสำนึก ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล และการไม่เผยแพร่ข้อมูลที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตราย ต่อผู้อื่น

2. การปรับปรุงกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย

2.1 การปรับปรุงกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย การป้องกันการละเมิดสิทธิและเสรีภาพควรมีการตรวจสอบการใช้กฎหมายอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม โดยเฉพาะในกรณีที่มีการใช้อำนาจในการปิดกั้นข้อมูลหรือการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย ไม่กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน และการสร้างสมดุลระหว่างการป้องกันอาชญากรรมและการคุ้มครองสิทธิควรปรับกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้มีความสมดุลระหว่างการป้องกันอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และการคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชนในเรื่องของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

2.2 การใช้เทคโนโลยีในการตรวจจับและป้องกัน ประกอบด้วย การใช้เครื่องมือ การตรวจจับอัตโนมัติ ควรพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถตรวจจับและป้องกันการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ เช่น การป้องกันการแพร่กระจายของไวรัสหรือสแปมบนอินเทอร์เน็ต และการร่วมมือกับภาคเอกชน รัฐสามารถร่วมมือกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อป้องกันการกระทำผิดบนโลกออนไลน์ เช่น การบล็อกเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม หรือการตรวจสอบเนื้อหาที่เผยแพร่บนสื่อออนไลน์

2.3 การพัฒนาไกการตรวจสอบและการฟ้องร้องที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบการตรวจสอบการละเมิดกฎหมายในโลกออนไลน์ โดยเฉพาะในกรณีของการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จหรือการหมิ่นประมาทที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง

และความสงบเรียบร้อยของสังคม และระบบการฟ้องร้องควรมีความรวดเร็วและโปร่งใสในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษอย่างยุติธรรม และเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการทางกฎหมาย

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบด้วย

3.1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยการสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดทางคอมพิวเตอร์ โดยให้ข้อมูลที่เพียงพอและชัดเจนเกี่ยวกับบทลงโทษและการปฏิบัติ ตามกฎหมาย และการมีส่วนร่วมในการสร้างแนวทางแก้ไข ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขหรือปรับปรุงพระราชบัญญัติ เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาของเทคโนโลยี

3.2 การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการต่อสู้กับอาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยเนื่องจากอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มักจะมีลักษณะข้ามชาติ การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้าน การบังคับใช้กฎหมายและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทางเทคนิคจะช่วยให้สามารถป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการมีข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดทาง คอมพิวเตอร์จะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถรับมือกับ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ไซเบอร์ได้ดียิ่งขึ้น

3.3 การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการสร้างระบบการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยภาคเอกชนควรมีบทบาทในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้การป้องกันการ กระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ในระบบออนไลน์มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ระบบการตรวจจับ การหลอกลวงออนไลน์ หรือเครื่องมือที่ช่วยป้องกันการแพร่กระจายของข้อมูลที่ไม่เหมาะสม หรือ การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถป้องกันการละเมิด ทางออนไลน์จะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4. การพัฒนาและปรับปรุงมาตรการลงโทษ ประกอบด้วย

4.1 การใช้มาตรการลงโทษที่เหมาะสมและสมดุล ประกอบด้วยการลงโทษ ที่มีความสมดุลระหว่างการปกป้องความปลอดภัยในโลกออนไลน์และการไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล ควรมีความหลากหลายและยืดหยุ่น โดยพิจารณาจากลักษณะและความร้ายแรงของการกระทำผิด นอกจากนี้ควรมีมาตรการทางเลือกในการลงโทษ เช่น การให้การศึกษาและการอบรมเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้การลงโทษนั้นกลายเป็นการลงโทษที่ไม่ได้ผลในระยะยาว

4.2 การสนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาแนวทางใหม่ในการใช้กฎหมาย ประกอบด้วย การสนับสนุนให้มีการวิจัยในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการบังคับใช้

พระราชบัญญัติฯ เช่น การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการตรวจจับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ รวมทั้งการศึกษาผลกระทบระยะยาวจากการบังคับใช้กฎหมายในบริบทต่าง ๆ และการสร้างเครือข่ายการวิจัยร่วมระหว่างภาครัฐ, เอกชน และมหาวิทยาลัย จะช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวทางการใช้กฎหมายที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการพัฒนาเทคโนโลยี ด้วยการปรับแนวทางเหล่านี้จะช่วยให้การบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยไม่กระทบต่อสิทธิของประชาชนในขณะเดียวกันก็สามารถรักษาความปลอดภัยในโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 มีผลกระทบต่อทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของประชาชน โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการใช้สื่อออนไลน์ด้วยความระมัดระวังและรับผิดชอบสูง แต่ก็ยังพบพฤติกรรมบางประการที่อาจละเมิดกฎหมาย เช่น การโพสต์ข้อมูลที่ไม่สุภาพ หรือการส่งข้อมูลที่เป็นอันตราย เช่น ไวรัสและสแปม

ผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังได้รับการรับรู้ในแง่บวกจากพนักงานของรัฐที่รับผิดชอบในการป้องกันการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการใช้กฎหมายในการปิดกั้นข้อมูลหรือการแสดงความคิดเห็นที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมาย

การแก้ไขปัญหาลักษณะดังกล่าวจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้มีหลากหลายแนวทางที่สามารถนำมาใช้ได้ ซึ่งประกอบด้วย การเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับพระราชบัญญัติและการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างรับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการอบรมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมในการใช้สื่อออนไลน์ การพัฒนาเทคโนโลยีในการตรวจจับการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ และการร่วมมือกับภาคเอกชนและภาครัฐในการพัฒนาเครื่องมือป้องกันการกระทำผิด

นอกจากนี้ ยังควรมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาระบบกฎหมายให้เหมาะสมกับการพัฒนาเทคโนโลยี และการใช้มาตรการลงโทษที่มีความสมดุลระหว่างการป้องกันอาชญากรรมและการคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน การปรับปรุงกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้โปร่งใสและเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาระบบการตรวจสอบและฟ้องร้องที่รวดเร็วและโปร่งใส ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายในลักษณะนี้จะสามารถสร้างสมดุลระหว่างการปกป้องสิทธิของประชาชนและการป้องกันการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะช่วยให้การใช้งานสื่อออนไลน์ในสังคมไทยเป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบและปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การพัฒนานโยบายหรือกลยุทธ์ตามกลุ่มเป้าหมาย ในการพัฒนานโยบายหรือกลยุทธ์ การสื่อสาร ควรคำนึงถึงความแตกต่างในกลุ่มอายุและเพศ เนื่องจากมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์และการรับรู้ผลกระทบจากพระราชบัญญัติ การออกแบบแคมเปญที่มีเป้าหมายให้เหมาะสมกับกลุ่มต่าง ๆ (เช่น กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ชาย หรือผู้หญิง) อาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและลดผลกระทบจากการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้

2. การศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาและการฝึกอบรมในการใช้สื่อออนไลน์ ควรมีการศึกษาถึงการนำระบบการศึกษาที่สอนทักษะการใช้สื่อออนไลน์อย่างรับผิดชอบเข้ามาในหลักสูตร การศึกษาทุกระดับ การวิจัยนี้สามารถช่วยให้แนะนำวิธีการที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะการใช้งานออนไลน์อย่างปลอดภัยและรับผิดชอบตั้งแต่เยาวชนไปจนถึงผู้ใหญ่ในสังคมไทย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. การสร้างความตระหนักในการป้องกันผลกระทบจากพระราชบัญญัติ ในส่วนของการบังคับใช้พระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ควรมีการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการละเมิดกฎหมายในทุกกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะในกลุ่มที่พบว่ามีการรับรู้หรือเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติน้อย ควรมีการจัดทำโปรแกรมการให้ข้อมูลหรือกิจกรรมการศึกษาทางกฎหมาย เพื่อให้บุคลากรในภาครัฐและกลุ่มต่าง ๆ รับรู้ถึงผลกระทบจากการกระทำความผิด

2. การสร้างโปรแกรมการอบรมและเผยแพร่ความรู้ หน่วยงานภาครัฐควรจัดโปรแกรมการอบรมให้แก่ ประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่โรงเรียนไปจนถึงองค์กรภาคเอกชนเกี่ยวกับการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างปลอดภัยและมีความรับผิดชอบ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และบทลงโทษที่เกี่ยวข้อง วิธีการนี้จะช่วยลดการกระทำผิดที่เกิดจากการขาดความรู้และความเข้าใจ

3. การพัฒนาระบบตรวจสอบและรายงานการกระทำผิดออนไลน์ ควรพัฒนาและเสริมสร้างระบบการตรวจสอบพฤติกรรมที่อาจละเมิดกฎหมายในโลกออนไลน์ โดยการใช้เครื่องมืออัตโนมัติที่สามารถตรวจจับข้อมูลที่เป็นอันตราย เช่น การเผยแพร่ไวรัส สแปม หรือข้อมูลที่ไม่เหมาะสม ซึ่งควรร่วมมือกับผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์และผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในการตรวจสอบและบล็อกเนื้อหาผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน และทุกภาคส่วนในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายคอมพิวเตอร์ โดยการตั้งคณะกรรมการ ที่มีตัวแทนจากกลุ่มต่าง ๆ เช่น ผู้ใช้งานสื่อออนไลน์ องค์กรภาครัฐ และผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย เพื่อให้สามารถสร้างสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและการปกป้องสิทธิพื้นฐานของประชาชน

2. การพัฒนาทฤษฎีและแนวคิดในการควบคุมการใช้สื่อออนไลน์ ควรมีการพัฒนาทฤษฎีที่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของประชาชนและการควบคุมพฤติกรรมเหล่านั้น ให้เป็นไปในทางที่รับผิดชอบ เช่น การพัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับ “การควบคุมทางสังคมดิจิทัล” หรือ “การรับผิดชอบต่อร่วมในสื่อออนไลน์” ซึ่งจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจน และมีพื้นฐานทางวิชาการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้หลายบริบท

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อศึกษาผลกระทบจากปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระดับความรู้ทางด้านเทคโนโลยี การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต หรือความตระหนักในการใช้สื่อออนไลน์อย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งอาจช่วยให้สามารถออกแบบ นโยบายและกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจของการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ เช่น ผลกระทบต่อธุรกิจออนไลน์ สื่อมวลชน และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต การศึกษานี้ จะช่วยให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปกป้องการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์และการเติบโตของ เศรษฐกิจดิจิทัลในประเทศ

เอกสารอ้างอิง (References)

ชัชทพงษ์ เชื้อดี. (2564). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการใช้ข้อความทำให้บุคคลอื่นเสียหายทางคอมพิวเตอร์. *วารสารกฎหมายและเทคโนโลยี*, 9(1), 33–52.

นัทธมน ทับทิมไทย, เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, และสรพงษ์ เจริญฤทธิยาวุฒิ. (2563). อิทธิพลของความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

- ปัญญา ยิ่งสกุล. (2565). *การตีความกฎหมายคอมพิวเตอร์กับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นบนสื่อสังคมออนไลน์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- วรรณดี แสงจันทร์. (2561). สังคมออนไลน์กับผลกระทบทางกฎหมาย. *วารสารนิติศาสตร์ปริทัศน์*, 10(2), 45–60.
- วาสิน มีธรรม และบัณฑิต ขวโธธา. (2564). มาตรการการบังคับใช้ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. *วารสารนิติศาสตร์ร่วมสมัย*, 5(1), 87–101.
- วิวรรณ ดำรงค์กุลนันท์. (2564). ขอบเขตของการนำเข้า เผยแพร่ และส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 กับการใช้เฟซบุ๊ก. *วารสารกฎหมายและสังคม*, 13(3), 59–74.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2560). *พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สุธาสิณี พงษ์โสภา. (2564). ปัญหาการหมิ่นประมาทบนสื่อสังคมออนไลน์: การศึกษากรณีตามมาตรา 14 แห่ง พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์. *วารสารกฎหมายดิจิทัล*, 3(1), 22–38.
- อานนท์ รักติกุล. (2563). *ปัญหาการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550*. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7(2), 115–132.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper and Row.